

**Οι Θέσεις της ΕΕΝΕ για την Υπεύθυνη
Επιχειρηματικότητα και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη**
Με το Βλέμμα στο Μέλλον

Σεπτέμβριος 2019

Νίκος Αυλώνας

Πρόεδρος Κέντρου Αειφορίας - CSE (www.cse-net.org)

Επισκέπτης Καθηγητής Εταιρικής Υπευθυνότητας, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

1. Εισαγωγή

Το 2020 αναμένεται να φέρει **διεύρυνση της εφαρμογής στρατηγικών** για τη βιώσιμη ανάπτυξη με αύξηση της χρήσης **καινοτόμων τεχνολογιών** και πιο έντονες τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας για τη δημοσιοποίηση στοιχείων για την Εταιρική Ευθύνη. Αυτό προκύπτει από τις διεθνείς έρευνες του Κέντρου Αειφορίας (CSE) στην Ευρώπη ([*Trends and Challenges for European Companies on Sustainability Goals Integration and Sustainability \(CR\) Impact 2018*](#)) αλλά και άλλες έρευνες. Αντίστοιχα το Harvard Business Review σε μια πρόσφατη δημοσίευσή του αναφέρει ότι οι υπεύθυνες επιχειρήσεις παρουσιάζουν **μεγαλύτερη κερδοφορία και καλύτερη απόδοση μετοχών από ότι οι ανταγωνιστές τους**. Είναι πλέον ξεκάθαρο στη διεθνή κοινότητα ότι μια μακροπρόθεσμη στρατηγική βασισμένη στις αρχές της βιωσιμότητας μπορεί να διασφαλίσει τη **συνέχεια και ανάπτυξη της εταιρείας**. Κατ' επέκταση, οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες ή προϊόντα που προσφέρουν λύσεις στις προκλήσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση, που φαίνεται ότι θα έχουν σταθερά ανοδική ζήτηση.

Πέντε (5) Σημαντικές Τάσεις για το 2020

Από τις έρευνες του Κέντρου Αειφορίας (CSE) στις οποίες μελετήθηκαν οι σημαντικότερες επιχειρήσεις FORTUNE 500 αλλά και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, προέκυψαν 5 σημαντικές τάσεις για το 2020, οι οποίες συνοψίζονται παρακάτω:

1 Τάση: Κοινοί στρατηγικοί στόχοι

Το στρατηγικό ενδιαφέρον επιχειρήσεων και οργανισμών ανεξαρτήτως μεγέθους και κλάδου επικεντρώνεται σε θέματα όπως η **κλιματική αλλαγή**, η **ενεργειακή αποδοτικότητα**, η **υπεύθυνη εφοδιαστική αλυσίδα** και η **συνεισφορά στις τοπικές κοινωνίες**. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα τα θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων όπως και μέτρησης της αποτελεσματικότητας των κοινωνικών δράσεων, μαζί με τη χρήση νέων τεχνολογιών και έκδοσης Εκθέσεων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, φαίνεται ότι θα κυριαρχήσουν μέσα στο 2019 & 2020.

2 Τάση: Βελτίωση του κοινωνικού αποτυπώματος

Όλο και περισσότερες εταιρείες προσπαθούν να ελαχιστοποιήσουν την επίπτωσή τους στις τοπικές κοινωνίες, ως αποτέλεσμα της δραστηριότητάς τους, και να προσφέρουν υπεύθυνα προϊόντα και υπηρεσίες.

3 Τάση: Η αύξηση ζήτησης για Επαγγελματίες Εταιρικής Υπευθυνότητας

Αυξάνεται η αναγκαιότητα για καλά εκπαιδευμένα στελέχη, που μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholders) της εταιρείας. Τα στελέχη αυτά πλέον θεωρούνται απαραίτητα σε πολλά τμήματα μιας επιχείρησης, όπως είναι το νομικό τμήμα, το οικονομικό, το ERM, οι προμήθειες, η έρευνα και ανάπτυξη, οι σχέσεις με επενδυτές, οι δημόσιες σχέσεις, για να σχεδιάζουν προγράμματα και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας υπεύθυνης εταιρικής στρατηγικής που θα διατρέχει όλη την εταιρεία και θα βελτιώνει τα συνολικά οικονομικά της αποτελέσματα. Πλέον δεκάδες εξειδικευμένα προγράμματα δίνουν τις απαραίτητες γνώσεις και πιστοποιούν τους επαγγελματίες.

4 Τάση: Υιοθέτηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (SDGs)

Η υιοθέτηση των SDGs έχει προχωρήσει με γοργό ρυθμό στην Ευρώπη. Ένα σημαντικό ποσοστό των Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας (Sustainability Reports) περιλαμβάνει ήδη συγκεκριμένες δεσμεύσεις στους Στόχους, κάτι που επίσης χαρίζει μεγαλύτερη διαφάνεια και αξιοπιστία, και αναμένεται ότι η πλειονότητα των επιχειρήσεων θα εντάξουν τους στόχους στη στρατηγική και στις πρακτικές τους.

5 Τάση: Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)

Η υψηλή τεχνολογία τίθεται στην υπηρεσία της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας – μια τάση που παρατηρείται στην Ευρώπη και στη Β.Αμερική τα τελευταία χρόνια. Αυτό που είναι πραγματικά νέο, είναι ότι η τεχνητή νοημοσύνη εφαρμόζεται στο κοινωνικό marketing για να προκαλέσει συναισθηματική σύνδεση, να επηρεάσει την καταναλωτική συμπεριφορά και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη σε μια εταιρεία ή σε ένα προϊόν χρησιμοποιώντας θετικά ανθρώπινα χαρακτηριστικά, όπως ενσυναίσθηση, ευαισθησία και ηθική.

2. Η πίεση για μεγαλύτερη διαφάνεια και δημοσιοποίηση των στοιχείων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη

Τα τελευταία χρόνια πέρα από την έντονη τάση για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη μέσα από τις ετήσιες Εκθέσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας ιδιαίτερα στο Ελληνικό περιβάλλον ασκήθηκαν πιέσεις για μεγαλύτερη διαφάνεια από την πλευρά τόσο των επιχειρήσεων όσο και του κράτους. Η Υπεύθυνη Επιχειρηματικότητα

αποτελεί μονόδρομο για τις Ελληνικές επιχειρήσεις όσο και η βελτίωση της αξιοπιστίας των ελεγκτικών μηχανισμών του κράτους αλλά και των ελεγκτικών μεθοδολογιών εταιρειών που πρόσφατα βρέθηκαν αντιμέτωπες με την περίπτωση γνωστής Ελληνικής Επιχείρησης στην οποία οι επενδυτές έχασαν τα χρήματά τους δημιουργώντας πλήγμα στο κύρος της χώρας.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα της πρόσφατης ετήσιας έρευνας του Κέντρου Αειφορίας (CSE) στα τέλη του 2018 δίνουν σημαντική αύξηση για 5η συνεχή χρονιά στην έκδοση Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας. Οι **90 εταιρείες που εξέδωσαν Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας και Βιώσιμης Ανάπτυξης** την περίοδο 2017-2018 αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα, απασχολούν **περισσότερους από 170.000 εργαζόμενους και έχουν συνολικό κύκλο εργασιών που ξεπερνά τα 57 δισεκατομμύρια ευρώ.**

- Το 2018 συνεχίστηκε η **ανοδική τάση στην έκδοση Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας** ενώ αντίστοιχα και με αφορμή την πρόσφατη Ελληνική Νομοθεσία για δημοσιοποίηση των στοιχείων για την Εταιρική Υπευθυνότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη ένα μέρος των Εκθέσεων εκδίδεται από μεσαίου μεγέθους Ελληνικές εταιρείες. Ειδικότερα, εκδόθηκαν 50% περισσότερες Εκθέσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας σε σχέση με το 2012, παρά την παρατεταμένη οικονομική κρίση.
- **Σημαντικό ποσοστό των εταιρειών που έχουν εκδώσει Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας και έχουν σχετική στρατηγική για την ΕΚΕ σημείωσαν αύξηση του κύκλου εργασιών** τους κατά το 2018 συγκριτικά με τα προηγούμενα δύο έτη, γεγονός που αποδεικνύει **έμμεση συσχέτιση της ΕΚΕ με τα οικονομικά**

αποτελέσματα. Αντίστοιχα συμπεράσματα είχαν προκύψει από πρόσφατη έρευνα που είχε γίνει από το Κέντρο Αειφορίας στη Βόρεια Αμερική σε δείγμα 1.200 εταιρειών.

- **Η ένταξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)** στις Εκθέσεις Εταιρικής Υπευθυνότητας και κατ' επέκταση στη στρατηγική των εταιριών φαίνεται να είναι σημαντική τάση και στην Ελλάδα, όπως παρατηρείται και σε διεθνές επίπεδο.
- Οι πιο **αναπτυσσόμενοι κλάδοι** στην έκδοση Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας και διαμόρφωσης ολοκληρωμένων στρατηγικών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι των **τροφίμων και ποτών**, των **κατασκευών**, της **ενέργειας**, των **οικονομικών υπηρεσιών**, των **φαρμακευτικών προϊόντων**, των **τηλεπικοινωνιών** και των **τραπεζικών υπηρεσιών**. Από την άλλη πλευρά, ο **τουριστικός** κλάδος, παρόλο που δείχνει να αντιδρά θετικά, δεν έχει υιοθετήσει ολοκληρωμένες στρατηγικές σε εύρος, αλλά και ο **ναυτιλιακός** δεν έχει κινητοποιηθεί ιδιαίτερα προς την κατεύθυνση της δημοσιοποίησης στοιχείων μέσω Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας σε γενικές γραμμές, με εξαίρεση κάποιες εταιρείες της επιβατηγούς ναυτιλίας.

3. Ευρωπαϊκές Τάσεις και η Εφαρμογή Νομοθεσίας στην Ελλάδα για δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο Νόμος 4403/2016 απαιτεί από τις εισηγμένες εταιρείες άνω των 500 εργαζομένων αλλά και μικρότερες εταιρείες να συμπεριλαμβάνουν στην ετήσια έκθεση διαχείρισής τους μια μη-χρηματοοικονομική κατάσταση που περιέχει πληροφορίες, στον βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της, σε σχέση, τουλάχιστον, με περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εργασιακά θέματα, το σεβασμό των δικαιωμάτων των ανθρώπων, την καταπολέμηση της διαφθοράς καθώς και με θέματα σχετικά με τη δωροδοκία. Τον Ιούνιο του 2017, εκδόθηκε εγκύκλιος η οποία ενισχύει την εθνική νομοθεσία (4403/2016) και παρουσιάζει τα στοιχεία που οφείλουν να περιλαμβάνουν στις εκθέσεις διαχείρισης σαν ελάχιστη υποχρέωση οι εταιρείες πέρα από

τα πρότυπα τα οποία θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όπως τα πρότυπα GRI, οι αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου και άλλα.

Συνοπτικά κάποιες από τις πιο σημαντικές απαιτήσεις αναφέρονται παρακάτω:

1. Ισορροπημένη και ολοκληρωμένη ανάλυση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων

- Συνοπτική περιγραφή επιχειρηματικού μοντέλου
- Στόχοι, βασικές αξίες και στρατηγική
- Αρχές διοίκησης και εσωτερικά συστήματα διαχείρισης
- Περιγραφή των προηγούμενων επιδόσεων, αλυσίδα αξίας, και περιουσιακών στοιχείων

2. Κυριότεροι κίνδυνοι

- Εφοδιαστική αλυσίδα, κύριοι προμηθευτές, κανόνες συνεργασίας
- Μελλοντικές προοπτικές και πώς επηρεάζονται από το υφιστάμενο πλαίσιο
- Λοιποί κίνδυνοι σχετικοί με κλάδο ή δραστηριότητες

3. Περιβαλλοντικά ζητήματα

- Πραγματικές και δυνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον
- Διαδικασίες πρόληψης και έλεγχος ρύπανσης: ενέργεια, ατμοσφαιρικοί ρύποι, βιοποικιλότητα, απόβλητα, νερό, μεταφορά, χρήση/διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών
- Άμεσες και έμμεσες εκπομπές ρύπων από την δραστηριότητά τους

4. Εργασιακά θέματα

- Πολιτική διαφοροποίησης και ίσων ευκαιριών
- Σεβασμός δικαιωμάτων εργαζομένων και ελευθερία του συνδικαλιζέσθαι
- Υγεία και ασφάλεια, εκπαίδευση, ανάπτυξη και προαγωγές

Μη συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις της νομοθεσίας, όπως αυτή θα εντοπίζεται από τον έλεγχο που θα γίνεται από τους ελεγκτές του ΓΕΜΗ, θα οδηγεί στην επιβολή προστίμων που αναφέρονται παρακάτω. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται μερικά παραδείγματα χωρών που έχουν θεσπίσει πρόστιμα και ποινές για τη μη-συμμόρφωση με τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για τη δημοσιοποίηση μη-χρηματοοικονομικών στοιχείων.

Χώρα	Ποινές
Ελλάδα	Πρόστιμο μέχρι 100.000 Ευρώ και φυλάκιση μέχρι τριών ετών ή χρηματική ποινή σε μέλη του Δ.Σ.
Γερμανία	Ό,τι είναι υψηλότερο μεταξύ €10.000.000 ή 5% του ετήσιου κύκλου εργασιών
Ιταλία	Για την παράλειψη πληροφοριών, τη μη-συμμόρφωση, ή τη μη-έγκαιρη δημοσιοποίηση προβλέπονται ποινές €20.000-150.000
Νορβηγία	€5.000 για μη-έγκαιρη δημοσιοποίηση. Ποινή φυλάκισης μέχρι 2 έτη για μη-ακριβή στοιχεία

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με στοιχεία στις 100 μεγαλύτερες (βάσει πωλήσεων) εταιρείες κάθε χώρας (από 41), προκύπτει ότι η Ελλάδα έχει από τα χαμηλότερα ποσοστά δημοσίευσης Εκθέσεων Εταιρικής Υπευθυνότητας. Είναι επίσης προφανές ότι η οικονομική κρίση έχει μειώσει σημαντικά τον ρυθμό αύξησης του συγκεκριμένου ποσοστού σε σχέση με το τέλος της προηγούμενης δεκαετίας.

4.Η Ανάγκη για διευκόλυνση των Επενδύσεων και η Σημασία των Δεικτών Βιώσιμης Ανάπτυξης (ESG) για τις Οικονομικές Επιδόσεις

Σε συνέχεια των προαναφερομένων δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι οι επενδύσεις σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις έχουν αυξηθεί σημαντικά την τελευταία 10ετία, κυρίως στην Ευρώπη και στη Β.Αμερική. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά τα μέλη που έχουν υπογράψει την πρωτοβουλία Υπεύθυνων Επενδύσεων των Ηνωμένων Εθνών (UN PRI) εκπροσωπούν επενδυτικά κεφάλαια 70 τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Μια κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση (**Socially Responsible Investing –SRI**) είναι εκείνη που λαμβάνει υπόψη τις **περιβαλλοντικές επιπτώσεις, κοινωνικές επιπτώσεις και τις επιπτώσεις εταιρικής διακυβέρνησης (Environmental Social Governance – ESG)**. Ωστόσο, μια κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση δεν είναι απλώς ένας τρόπος να αισθάνονται

ικανοποιημένοι οι επενδυτές (με την έννοια ότι κάνουν το καλό), αλλά μπορεί να ωφελήσει με δύο ακόμα τρόπους. Από τη μία, αποδεικνύεται όλο και περισσότερο ότι οι καλές επιδόσεις σε επίπεδο Κοινωνίας – Περιβάλλοντος – Διακυβέρνησης μπορούν αφενός να οδηγήσουν και σε **καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα**, και αφετέρου να **μειώσουν το ρίσκο** των επιχειρήσεων. Πολλοί CEOs διεθνών επιχειρήσεων και μεγάλων οργανισμών έχουν, για παράδειγμα, αποφασίσει να συμμορφωθούν με τη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή.

Δεν πρόκειται απλώς για μια τάση, πρόκειται για μια νέα επενδυτική στρατηγική που κερδίζει όλο και περισσότερο έδαφος, ιδίως την τελευταία 20ετία – για τη γενιά των millennial, είναι σχεδόν προαπαιτούμενο. Σύμφωνα με το Bloomberg, περίπου 84% των millennial ενδιαφέρεται για κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις και ο αριθμός αυτός αναμένεται να ανέβει, καθώς η ζήτηση για υπεύθυνα προϊόντα θα αυξηθεί σταθερά.

Στα πιο παραδοσιακά οικονομικά, η Deutsche Bank έκανε πρόσφατα μια ανάλυση περισσότερων από 2.000 εμπειρικών μελετών από το 1970 και ανακάλυψε ότι στο 90% των μελετών υπήρχε η ένδειξη ότι η κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση είχε πολύ καλύτερες αποδόσεις από ότι η μη κοινωνικά υπεύθυνη επένδυση.

Οι καλές επιδόσεις στα κριτήρια ESG έχουν συνδεθεί με τα καλά οικονομικά αποτελέσματα και με περιορισμένο επιχειρηματικό ρίσκο. Παγκοσμίως, οι πιο αναγνωρισμένοι κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί – ESG δείκτες που είναι συνδεδεμένοι με τις χρηματιστηριακές αγορές είναι οι Dow Jones Sustainability Index (DJSI), FTSE4Good Index και MSCI ESG Index, CDP, ενώ σημαντική θεωρείται η πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για τις υπεύθυνες επενδύσεις (UN PRI) .

Στην Ελλάδα παρότι αρκετές εισηγμένες μεγάλες κυρίως εταιρείες πληρούν κάποια από τα κριτήρια που αναφέρθηκαν παραπάνω και εκδίδουν εκθέσεις για την βιώσιμη ανάπτυξη δεν υπάρχει ακόμα αρκετή κατανόηση της σημαντικότητας των επενδυτικών αποφάσεων και εφαρμογής κατάλληλων προτύπων που είναι και ένας από τους λόγους που ποσοστό εισηγμένων εταιρειών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα είναι λιγότερο ελκυστικό σε επενδύσεις από ξένα επενδυτικά κεφάλαια.

5. Πράσινες Επενδύσεις και η Ανάπτυξη νέων Επαγγελμάτων

Αν και οι πράσινες και κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις αποτελούν προς το παρόν μικρό ποσοστό της ευρωπαϊκής οικονομίας (περίπου 2%), αναπτύσσονται με ιδιαίτερη ταχύτητα. Για παράδειγμα, η σημερινή αξία της «πράσινης» αγοράς στις Κάτω Χώρες είναι περίπου 6 δισεκατομμύρια ευρώ.

Σύμφωνα με τη γερμανική εταιρεία συμβούλων Roland Berger, η παγκόσμια αγορά περιβαλλοντικών προϊόντων και υπηρεσιών φτάνει σε μέγεθος το 1 δισεκατομμύριο ευρώ και αναμένεται έως το 2020 να φτάσει τα 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.), η απασχόληση που σχετίζεται με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη καλύπτει παγκοσμίως το 0,4% – 3% της συνολικής απασχόλησης, ενώ στην Ευρώπη το αντίστοιχο ποσοστό είναι κατά μέσο όρο 1,3%, με πρωτοπόρους τους Αυστριακούς, τους Βέλγους και τους Δανούς. Με βάση την ίδια μελέτη του Ο.Ο.Σ.Α., για την εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών που αναφέρονται στην παρακολούθηση και τη διαχείριση της ρύπανσης στον ατμοσφαιρικό αέρα, στο υδάτινο δυναμικό και στο έδαφος, απαιτούνται δαπάνες της τάξης των 40 δισεκατομμυρίων ευρώ/έτος.

6. Δεσμεύσεις της EENE και Προτάσεις με το Βλέμμα στο Μέλλον

Με βάση τις παραπάνω τάσεις προκύπτουν μια σειρά από δεσμεύσεις της EENE καθώς και προτάσεις, τόσο ως προς τις επιχειρήσεις, όσο και προς το δημόσιο και την κυβέρνηση με στόχο ένα καλύτερο μέλλον για τη χώρα μας.

1. Για την EENE, η Εταιρική Υπευθυνότητα αποτελεί μία από τις βασικές της αξίες και στόχος της είναι η ανάπτυξη και προαγωγή της υγιούς επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα καθώς και η ενίσχυση της διαφάνειας. Στο πλαίσιο αυτό η EENE προτρέπει πέρα από τις επιχειρήσεις μέλη της και κάθε άλλη Ελληνική επιχείρηση να δεσμευτεί στις αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης και να δημοσιοποιεί την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση βάσει διεθνών standards και πρωτοβουλιών, όπως είναι οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών και του GRI.
2. Η διάδοση της σημασίας των αρχών της Βιώσιμης Ανάπτυξης και Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας που συμβάλουν στην κοινωνία και στο περιβάλλον είναι σημαντικός στόχος της EENE και μέσα από κάθε δραστηριότητά της δεσμεύεται να τις προάγει. Στο πλαίσιο αυτό, και στο ετήσιο συνέδριό της και σε άλλες εκδηλώσεις της θα υπάρχει ειδική ενότητα για την Υπεύθυνη Επιχειρηματικότητα και ενημέρωση των μελών της και άλλων φορέων για κάθε νέα τάση που παρατηρείται σε Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.
3. Αξιολόγηση Υπεύθυνης Επιχειρηματικότητας και βελτίωση διαφάνειας. Η EENE προτείνει τη χρήση αξιόπιστων δεικτών αξιολόγησης βάσει διεθνών κριτηρίων για την εθελοντική κατάταξη των επιχειρήσεων σε αξιόπιστους θεσμούς που προάγουν

τη Βιώσιμη Ανάπτυξη για το καλό της κοινωνίας, των εργαζομένων, του περιβάλλοντος και της οικονομίας γενικότερα. Τέτοιοι SRI διεθνείς δείκτες είναι οι CRI (Corporate Responsibility Index), CDP, Dow Jones Sustainability Index και άλλοι που η εφαρμογή τους θα προάγουν τη διαφάνεια και αξιοπιστία της επιχειρηματικότητας και κατ' επέκταση θα διευκολύνουν την προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα μας.

4. Διευκόλυνση Επενδύσεων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Οι ευεργετικές επιπτώσεις των πράσινων και κοινωνικών επενδύσεων είναι κάτι παραπάνω από ορατές, αφού σύμφωνα με εκτιμήσεις του Ο.Ο.Σ.Α., 500.000 νέες θέσεις εργασίας δημιουργούνται κάθε έτος, αριθμός που αντιστοιχεί στο 3% περίπου των ανέργων της Ε.Ε. Οι δυνατότητες, ωστόσο και τα κίνητρα χρηματοδότησης των πράσινων και κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρήσεων δεν είναι αρκετά και η ΕΕΝΕ προτείνει να δοθούν μέσα από τα προγράμματα ΕΣΠΑ πιο ελκυστικά και πρακτικά κίνητρα για τις μικρομεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις.

Παραδείγματα τέτοιων κινήτρων θα μπορούσαν να είναι:

- Η δημοσιοποίηση των στοιχείων υπεύθυνων επιχειρήσεων και η παροχή πλεονεκτήματος επιλογής από Ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης
- Περισσότερο στοχευμένα προγράμματα και επιδοτήσεις για πιστοποιήσεις και επενδύσεις σε θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης που να αναβαθμίζουν την ανταγωνιστικότητά τους (π.χ. δημιουργία Εκθέσεων Βιώσιμης Ανάπτυξης, δημιουργία προϊόντων με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα)

5. Η Ελλάδα να μετατραπεί από χώρα εξαγωγών νέων ταλέντων σε χώρα δημιουργίας εξωστρεφών νέων επιχειρήσεων. Για να αντιστραφεί η κατάσταση, η Ελλάδα δεν μπορεί μόνο να περιμένει ξένες επενδύσεις και χρηματοοικονομική υποστήριξη από την Ε.Ε, ούτε 25 χρόνια για να δημιουργήσει τον απαραίτητο αριθμό νέων επιχειρήσεων ώστε να έρθει η απαιτούμενη ανάπτυξη. Η Ελλάδα χρειάζεται τα επόμενα χρόνια 10.000 νέες επιχειρήσεις, που θα αναπτυχθούν με ταχύτητα. Από τις 10.000 αυτές νέες επιχειρήσεις τουλάχιστον 50% πρέπει να είναι εξωστρεφείς σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και αυτό μπορεί να επιφέρει τα επόμενα χρόνια τη δημιουργία περίπου 500.000 θέσεων εργασίας. Προτείνουμε τη δημιουργία σημαντικών φορολογικών και άλλων κινήτρων για εταιρείες (ιδιαίτερα στις Μεσαίες Ελληνικές Επιχειρήσεις) που επενδύουν στην ανάπτυξη startups καθώς και σε αυτές που είναι Εταιρικά Υπεύθυνες και συνεισφέρουν στην κοινωνία και οικονομία.

Νίκος Αυλώνας

Υπεύθυνος EENE για την Υπεύθυνη Επιχειρηματικότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη

Ο Νίκος Αυλώνας σπούδασε Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές (MBA) στη Διοίκηση Επιχειρήσεων στο πανεπιστήμιο του Louisville (US). Είναι Πρόεδρος και ιδρυτής του Κέντρου Αειφορίας (CSE), ενός εξειδικευμένου οργανισμού σε θέματα παροχής στρατηγικής Αειφόρου Ανάπτυξης και εκπαίδευσης με γραφεία στην Αθήνα, στο Σικάγο και στις Βρυξέλλες και δραστηριότητες σε περισσότερες από **25 χώρες στην Βόρεια Αμερική, Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Ασία.**

Έχει διακριθεί από το Silicon Valley Community Foundation ως Practitioner of the Year, ένας από τους Top 100 Thought Leaders in Trustworthy Business Behavior από τον Οργανισμό Trust Across America. Είναι ένας από τους δημιουργούς και αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Εταιρικής Ευθύνης (CRI) που αξιολογεί την Εταιρική Υπευθυνότητα. Είναι μέλος του Advisory Board σημαντικών διεθνών οργανισμών σε Αμερική και Ευρώπη. Υπήρξε ιδρυτής και πρόεδρος της επιτροπής Sustainability στο Επιμελητήριο του Σικάγο και σύμβουλος στο πρόγραμμα ηγεσίας στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο.

Είναι επισκέπτης Καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο DePaul University στο Σικάγο. Είναι συγγραφέας του βιβλίου που γίνεται bestseller στον χώρο της Βιώσιμης Ανάπτυξης «Practical Sustainability Strategies (Wiley 2014)» και ένας από τους συγγραφείς του βιβλίου «Management Models for the Future» που κυκλοφόρησε διεθνώς το 2009. Έχει πραγματοποιήσει ομιλίες για θέματα που σχετίζονται με την Αειφόρο Ανάπτυξη και Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη σε δεκάδες επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες παγκοσμίως και έχει αρθρογραφήσει σχετικά και δώσει συνεντεύξεις σε περιοδικά όπως το Forbes, Fortune, CNBC κ.ά.

E-mail: avlonas@cse-net.org